

ชื่อเรื่อง	การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง
ผู้ศึกษา	สุกัญญา ปัตเมฆ
ตำแหน่ง	ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านหนองซ้อง อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
ปีที่จัดทำ	2564

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินความเหมาะสมของโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนบ้านหนองซ้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 58 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 7 คน และนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองซ้อง ปีการศึกษา 2562 จำนวน 58 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์การประเมินสภาพแวดล้อม คู่มือการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา คู่มือการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองซ้อง แบบสอบถามเรื่องการประเมินปัจจัยนำเข้า แบบสอบถามการประเมินกระบวนการ แบบสอบถามเรื่องการประเมินผลผลิต และแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมิน พบว่า

1. ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง และผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ดังนี้

1.1 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจะมีได้แก่ กิจกรรมการปลูกฝังและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย กิจกรรมการรักษาความสะอาด และกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน

1.2 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจัด ได้แก่ กิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมด้วยความซื่อสัตย์ และกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ

1.3 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความกตัญญูทวดเวที่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจัด ได้แก่ กิจกรรมวันอาสาฬหบูชา และกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ

1.4 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจัด ได้แก่ กิจกรรมการกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

1.5 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจัด ได้แก่ กิจกรรมการประหยัดและออม และกิจกรรมธนาคารความดี

1.6 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจัด ได้แก่ กิจกรรมงามอย่างไทย

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

3. ด้านกระบวนการ พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต พบว่า โดยภาพรวมผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านพฤติกรรมนักเรียน (ผลลัพธ์) ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับแรก นักเรียนมีภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย อันดับที่ 2 มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม อันดับที่ 3 มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ อันดับที่ 4 ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า อันดับที่ 5 มีความซื่อสัตย์สุจริต และอันดับสุดท้าย นักเรียนมีความกตัญญูทวดเวที่

กิตติกรรมประกาศ

การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประเมินความเหมาะสมของโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนบ้านหนองซ้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต สำเร็จได้เพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างดีจากผู้เชี่ยวชาญ คือ นายเอี่ยม จันทร์สุขโข ตำแหน่งข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนบ้านวังน้ำเขียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ดร.ชาญวิทย์ ยิกุสังข์ ตำแหน่งข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนอนุบาลชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา รองศาสตราจารย์ สุเทพ สันติวรานนท์ ตำแหน่งข้าราชการบำนาญ/รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวัดผลและประเมินผล มหาวิทยาลัยทักษิณ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา สถิติและวิจัย ดร.สมหวัง ขุนพรหม ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ อดีตรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และนายธีระศักดิ์ ไชยสัตย์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้ศึกษาขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ที่เป็นผู้ช่วยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ที่ทำหน้าที่ในการเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ร่วมดำเนินงานโครงการและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงโครงการ ตลอดจนเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนที่รับผิดชอบ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และขอบใจนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองซ้อง ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ในคู่มือนักเรียน

สุกัญญา ปัตเมฆ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการประเมิน.....	5
ขอบเขตของการประเมิน.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
หลักการแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	11
คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่นำมาใช้ในการเสริมสร้างนักเรียน	22
แนวคิดทฤษฎีการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	24
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินโครงการ.....	64
ข้อมูลบริบทโรงเรียนบ้านหนองซ้อง.....	87
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	90
งานวิจัยในประเทศ.....	90
งานวิจัยต่างประเทศ.....	98
กรอบแนวคิดในการประเมิน.....	100

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการ..... 102
	ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มดำเนินงาน..... 102
	1. การประเมินสภาพแวดล้อม..... 102
	2. การประเมินปัจจัยนำเข้า..... 108
	ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ..... 110
	การประเมินกระบวนการ..... 110
	ระยะที่ 3 การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ..... 113
	การประเมินผลผลิต..... 113
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 121
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 121
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 121
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 122
	ตอนที่ 1 วิเคราะห์การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านสภาพแวดล้อม..... 122
	ตอนที่ 2 วิเคราะห์การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านปัจจัยนำเข้า..... 125
	ตอนที่ 3 วิเคราะห์การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านกระบวนการ..... 128
	ตอนที่ 4 วิเคราะห์การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านผลผลิต..... 134
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 155
	จุดประสงค์ของการประเมิน..... 155
	วิธีดำเนินการประเมิน..... 155
	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน..... 155
	สรุปผล..... 157
	อภิปรายผล..... 158

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่	
5	
ข้อเสนอแนะ.....	165
เอกสารอ้างอิง.....	167
ภาคผนวก.....	177
ภาคผนวก ก	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ..... 178
ภาคผนวก ข	หนังสือราชการ..... 181
ภาคผนวก ค	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน..... 187
ภาคผนวก ง	การหาคุณภาพของคู่มือครู-คู่มือนักเรียน คะแนนและผลการประเมินคุณภาพคู่มือการดำเนินงานโครงการ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และคู่มือ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองซ้อง ของผู้เชี่ยวชาญ..... 217
ภาคผนวก จ	การหาคุณภาพของเครื่องมือ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถาม ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความสัมภาษณ์กับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ และค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถาม และแบบประเมินพฤติกรรม นักเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ..... 222
ภาคผนวก ฉ	โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์..... 229
ภาคผนวก ช	เอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ..... 245

ประวัติย่อผู้วิจัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านหนองซ้อง	88
2 ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองซ้อง ปีการศึกษา 2562.....	88
3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านสภาพแวดล้อม.....	122
4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านปัจจัยนำเข้า.....	125
5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านกระบวนการ.....	129
6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านผลผลิต.....	134
7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านพฤติกรรมนักเรียน (ผลลัพธ์) ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	135
8 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านพฤติกรรมนักเรียน (ผลลัพธ์) ชั้นอนุบาลปีที่ 1-3.....	138
9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านพฤติกรรมนักเรียน (ผลลัพธ์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2.....	141
10 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านพฤติกรรมนักเรียน (ผลลัพธ์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4.....	143
11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านพฤติกรรมนักเรียน (ผลลัพธ์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6.....	145

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านพฤติกรรมนักเรียน (ผลลัพธ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	148
13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านพฤติกรรมนักเรียน (ผลลัพธ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	150
14 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ด้านพฤติกรรมนักเรียน (ผลลัพธ์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	152
15 ผลการประเมินคุณภาพคู่มือการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	218
16 ผลการประเมินคุณภาพคู่มือการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียน ของผู้เชี่ยวชาญ.....	220
17 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) แบบสอบถาม เรื่อง การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง.....	223
18 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) แบบสัมภาษณ์ เรื่อง การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง.....	224
19 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) แบบสอบถาม เรื่อง การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง.....	225
20 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) แบบสอบถาม เรื่อง การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง.....	226

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
21	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) แบบสอบถาม เรื่อง การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง..... 227
22	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) แบบประเมินพฤติกรรม นักเรียน เรื่อง การประเมินผลลัพธ์ โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง..... 228

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	รูปแบบการประเมินของไทเลอร์.....	76
2	รูปแบบการประเมินของทาบ.....	77
3	รูปแบบการประเมินของสเตค.....	77
4	ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองชิป.....	82
5	กรอบแนวคิดในการประเมิน.....	101